

**Uchwała Komisji habilitacyjnej
z dnia 25 marca 2022 r.
powołanej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej
wszczętym na wniosek dr I. Zając-Gawlak**

§1

Komisja habilitacyjna w składzie jak poniżej powołana Uchwałą Nr AR001-3-XII/2021 Senatu Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach z dnia 21 grudnia 2021 roku w sprawie powołania składu komisji habilitacyjnej dr I. Zając-Gawlak, działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku, stwierdza że aktywność naukowa oraz osiągnięcie naukowe zatytułowane:

„Aktywność fizyczna oraz budowa somatyczna i skład ciała słuchaczek uniwersytetu trzeciego wieku w obserwacji rocznej i po siedmiu latach”

stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o kulturze fizycznej i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania dr Izabeli Zając-Gawlak stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

UZASADNIENIE

Komisja habilitacyjna w składzie:

Przewodniczący: prof. dr hab. Jędrzej Antosiewicz – Gdański Uniwersytet Medyczny

Sekretarz: dr hab. Rajmund Tomik, prof. AWF Katowice – Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach

Recenzenci: prof. dr hab. Anna Skrzek – Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

prof. dr hab. Jan Marian Szewieczek – Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

prof. dr hab. Katarzyna Wieczorowska-Tobis – Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

prof. dr hab. Ryszard Żarów – Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie

Członek Komisji: dr hab. Jarosław Cholewa, prof. AWF Katowice – Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach

zapoznała się z materiałami dotyczącymi działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej dr I. Zając-Gawlak oraz opiniami recenzentów. Komisja po wysłuchaniu opinii jej członków oraz dyskusji

podjęła uchwałę w głosowaniu jawnym, proporcją głosów 6 za, 0 przeciwny, 1 wstrzymujących się, wyrażającą pozytywną opinię w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

INFORMACJE OGÓLNE – PRZEBIEG DZIAŁALNOŚCI ZAWODOWEJ I NAUKOWEJ

Dr Izabela Zająć-Gawlak zatrudniona jest na stanowisku adiunkta w Zakładzie Adaptowanej Aktywności Fizycznej Katedry Wychowania Fizycznego i Adaptowanej Aktywności Fizycznej Akademii Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach. W 2005 r. uzyskała stopień doktora nauk o kulturze fizycznej nadany przez Radę Wydziału Wychowania Fizycznego, Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach. Tytuł pracy doktorskiej: „Przebieg procesów inwolucyjnych u kobiet i mężczyzn w zależności od trybu życia ze szczególnym uwzględnieniem aktywności ruchowej”. Ukończyła dwa kierunki studiów: wychowanie fizyczne (1997) i fizjoterapia (2001) oraz Studium Podyplomowe Dydaktyki Szkoły Wyższej (AWF w Katowicach 2000). Uzyskała prawo wykonywania zawodu fizjoterapeuty jest również nauczycielem mianowanym.

OCENA DOROBKU NAUKOWEGO

Dorobek naukowy Habilitantki w czasie składania przez nią dokumentów związanych z prowadzonym postępowaniem habilitacyjnym zgodnie z „Analizą bibliometryczną dorobku naukowego dr Izabela Zająć-Gawlak” sporządzaną przez pracownika Biblioteki AWF w Katowicach na dzień 28 czerwca 2021 r. obejmował: łącznie 98 pozycji (w tym 10 prac opublikowanych w czasopiśmie posiadających wskaźnik Impact Factor) o łącznej wartości 31,04 IF i 856 pkt. MSNiSW/MEN. Według bazy Web of Science liczba cytowań wyniosła 92, natomiast Indeks Hirscha wyniósł 6.

Wyniki badań naukowych Kandydatka prezentowała na 24 konferencjach, w tym 5 konferencjach na zaproszenie organizatorów. W trakcie pracy naukowej uczestniczyła realizacji projektów badawczych. Kierowała projektem pt.: „Aktywność ruchowa jako niezbędny element pomyślnego starzenia się człowieka” realizowanym w Katedrze Teorii i Metodyki Wychowania Fizycznego (badania własne AWF Katowice). Była uczestnikiem zespołów badawczych trzech kolejnych projektów badawczych realizowanych w AWF w Katowicach. Zaangażowała się również w badania w ramach w dwóch grantów ministerialnych Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu.

Zdaniem prof. dr hab. A. Skrzek „Dorobek naukowy dr Izabeli Zająć-Gawlak wydaje się wystarczający do ubiegania o stopień doktora habilitowanego pod względem ilościowym. (...) można stwierdzić, że kandydatka jest zaangażowanym pracownikiem nauki o zauważalnej pozycji w środowisku naukowym”. Prof. dr hab. med. Jan Szewieczek uznał, że „Dr Izabela Zająć-Gawlak posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o kulturze fizycznej, w tym monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej

formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), a także wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, w tym zagranicznej”. Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis zwróciła uwagę na nieścisłości w przedstawionej przez Habilitantkę problematyce badań oraz, że „nie odbyła żadnych staży w instytucjach naukowych zagranicznych. Nie jest członkiem żadnych towarzystw naukowych”. Prof. dr hab. Ryszard Żarów zauważa „znaczne powiększenie dorobku naukowego po doktoracie” oraz uznaje, że „uzyskana liczba punktów jest wystarczająca do rozpoczęcia procedury habilitacyjnej”.

OCENA MONOGRAFII STANOWIĄCEJ OSIĄGNIĘCIE NAUKOWE

Osiągnięciem naukowym Kandydatki będącym podstawą złożonego wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego jest monografia naukowa pod tytułem „Aktywność fizyczna oraz budowa somatyczna i skład ciała słuchaczek uniwersytetu trzeciego wieku w obserwacji rocznej i po 7 latach” wydana w 2020 r. przez Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach.

Prof. dr hab. A. Skrzek zauważa, „że założenia, plan badań oraz ich ciągły charakter wydają się ciekawe i wartościowe ale ich realizacja nie dała spodziewanych efektów. W planie nie uwzględniono grupy kontrolnej, a badania zrealizowano tylko na 24 starszych kobietach. Tak mała grupa badana powoduje, że wyciągnięte wnioski i implikacje praktyczne wydają się mało wiarygodne, szczególnie w stosunku do przedstawionych w autoreferacie współautorskich prac, gdzie w każdej przebadano od 80 do 400 starszych osób. Przeprowadzone analizy statystyczne, wiele porównań międzygrupowych uwzględniających trzy poziomy aktywności fizycznej, wymusiły stworzenie 6-, 7- i 11- osobowych grup. Nie daje to wiarygodnych podstaw do istotnego wnioskowania na temat roli aktywności fizycznej w procesie zdrowego starzenia się”. W ocenie prof. dr hab. med. Jana Szewieczka „Podstawowe zastrzeżenie dotyczy braku grupy kontrolnej – porównywalnej grupy kobiet nieobjętych interwencją. Porównanie wyników w obydwóch grupach prawdopodobnie znacznie zwiększyłyby możliwość interpretacji wyników w grupie objętej interwencją. Skuteczność programu prozdrowotnego niekoniecznie musi wyrażać się poprawą stanu zdrowia; dowodem skuteczności może być też opóźnienie rozwoju niekorzystnych zmian. Tego nie da się jednak wykazać bez grupy kontrolnej”. Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis uważa, „że przedstawiony model badawczy jest ciekawy. Niemniej grupa badana jest mała, wbrew deklaracji Habilitantki nie jest reprezentatywna, i wykonane analizy są skąpe - ograniczają się do monitorowania liczby kroków i analizy kilku dodatkowych parametrów. Nie zbadano np. żadnych parametrów sprawności fizycznej, o które aż się prosi, gdyż - jak pokazują badania - pogarszają się w procesie starzenia i można by się spodziewać, że ulegną modyfikacji w związku z podejmowaną aktywnością fizyczną. Niewątpliwą zaletą modelu jest roczne monitorowanie liczby kroków (...). Model badawczy budzi wiele wątpliwości metodologicznych. Obejmuje to m.in. nieuzasadnione/nieprzedyskutowane łączenie punktów odcięcia różnych podejść (zwłaszcza, że punktu

odcienia wspomnianych dwóch prac dotyczą różnych grup wiekowych). Habilitantka nie uwzględniła tego ewidentnego ograniczenia ani w dyskusji ani w prezentowanych słabych stronach modelu. Ponadto analizy 7-letnie dotyczące podgrup wykonano jako dwie analizy przekrojowe, tracąc zatem możliwość wnioskowania wynikająca z długoterminowości badań. W pracy nie podjęto też analizy dynamiki zmian grup w ujęciu siedmioletnim, która byłaby niezwykle cenna. Jak pokazałam, część wniosków praktycznych nie wykazuje związku z pracą i nie ma uzasadnienia, a cel edukacyjny nie został uwzględniony w badaniach. Nie ma więc również uzasadnienia jego sformułowanie”. Prof. dr hab. Ryszard Żarów w podsumowaniu oceny pracy habilitacyjnej stwierdził, „że jest to dzieło oryginalne, i stanowi istotny wkład Autorki w rozwój nauk o kulturze fizycznej. Dokonana analiza zebranych danych empirycznych poszerza naszą wiedzę na temat prozdrowotnych zachowań kobiet ok. 60 roku życia. Dostarcza istotnych informacji na temat codziennej samokontroli poziomu aktywności fizycznej pozytywnej, mobilizującej roli krokomierza w kształtowaniu nawyku aktywnego stylu życia. Autorka w dobitny sposób wykazała prozdrowotną rolę chodzenia (w tym również spacerów) oraz to, że liczba 10000 kroków powinna być również kryterium aktywności dla zdrowia kobiet po 60 roku życia”.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA I ORGANIZACYJNA

W roku akademickim 2014-2015 dr I. Zając-Gawlak uczestniczyła w przygotowaniu modułów dwóch nowych specjalności: „Funkcjonalny trening zdrowotny osób w średnim i starszym wieku” obecnie jest koordynatorem modułu tej specjalności oraz specjalizacji „Kinezygerontoprofilaktyka”. Jest też autorem programów kształcenia, realizatorem zajęć dydaktycznych, przedmiotów: „Podstawy gerontologii”, „Techniki relaksacyjne w treningu zdrowotnym” w ramach studiów realizowanych na Wydziale Wychowania Fizycznego. Była członkiem Komitetu Organizacyjnego cyklicznej Ogólnopolskiej i Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Sport osób z niepełnosprawnością – teoria i praktyka”. W latach 2015-2018 roku była członkiem Śląskiej Rady ds. Seniora, przy Urzędzie Marszałkowskim w Katowicach. Od lat współpracuje z Uniwersytetami Trzeciego Wieku w Katowicach, Chorzowie, Siemianowicach Śląskich i Andrychowie.

WNIOSEK KOŃCOWY

We wniosku końcowym członkowie komisji większością głosów uznali wysoką wartość dotychczasowych osiągnięć Habilitantki stanowiących znaczny wkład w rozwój nauki o kulturze fizycznej i stwierdzają, że dr Izabela Zając Gawlak spełnia kryteria określone w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego. Komisja habilitacyjna przedstawia podjętą w głosowaniu jawnym uchwałę o

skierowaniu do Senatu Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach wniosku o nadanie dr Izabeli Zając Gawlak stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Katowice, dnia 25 marca 2022 r.

Przewodniczący
prof. dr hab. Jędrzej Antosiewicz

Sekretarz
dr hab. Rajmund Tomik, AWF Katowice